

HEKİMLERİN 14 MART 2026 TIP BAYRAMI BİLDİRGESİ

Değerli meslektaşlarımız,

Değerli sağlık emekçileri,

Değerli halkımız,

Bugün 14 Mart.

Tıbbın, hekimliğin kurucusu, Hipokratın, Galenin yaşadığı topraklarda hekimliğin insan sağlığına adanmış bir meslek olmanın ötesinde, topluma karşı bir sorumluluk olduğunu gösteren bir günün yıldönümünde bir aradayız.

14 Mart 1827’de ülkemizde modern tıp eğitiminin başladığı gündür. Ancak sıradan bir takvim günü değildir. İlk defa, 107 yıl önce, 14 Mart 1919’da İngiliz işgali altındaki İstanbul’da tıbbiyelilerin, tıp öğrencilerinin “Bu ülke bizimdir!” diyerek ayağa kalktığı bir gündür. Bu açıdan 14 Mart; tarihtir, direniştir, sorumluluktur. Tıbbiyeliler o gün bir okulun kuruluşunu kutlamadı. Bir şey söylediler:

Hekimlik yalnızca hastalık tedavi etmek değildir.

Hekimlik aynı zamanda toplumun geleceğine sahip çıkmaktır!

İşte biz bugün Ankara’da, o geleneğin mirasçıları olarak buradayız.

BUGÜN 14 MART... AMA KUTLAMA YAPMAK ZOR

14 Mart ülkemize özel bir gün. Dünyada böyle bir bayram yok. Yalnızca ülkemizde Tıp Bayramı olarak biliniyor, kutlanıyor ama bugün burada bir bayramı kutlamak için toplanmadık. Çünkü bu ülkede sağlık sisteminin hali ne yazık ki gerçek bir kutlamaya izin vermiyor.

Ülkemizde sağlık alanında çok ciddi sorunlar yaşanıyor.

Yıllardır uygulanan ve adına Sağlıkta Dönüşüm Programı denilen politikalar, sağlığı bir insan hakkı olmaktan çıkarıp alınıp satılan bir meta haline getirdi.

Sağlık hizmeti toplumun ihtiyacına göre değil, piyasanın ihtiyaçlarına göre düzenlendi.

Koruyucu sağlık hizmetleri geri plana itildi, bölgeye dayalı bütünsel sağlık hizmeti sunan sağlık ocakları kapatıldı, yerine bireye yönelik tanı tedavi hizmeti sunan Aile Sağlığı Merkezleri açıldı. ASM’ler, kamu hastaneleri işletmelere dönüştürüldü.

Kamu kaynakları özel sağlık sektörüne aktarıldı.

Sonuç ne oldu?

Bugün: Hastalar randevu bulamıyor, muayene süreleri birkaç dakikaya sıkıştırılıyor, sağlık çalışanları aşırı iş yükü altında eziliyor, hastalarla hekimler karşı karşıya getiriliyor sağlıkta şiddet sıradanlaşıyor, cepten harcamalar artıyor, parası olan hızla ve nitelikli sağlık hizmetine ulaşırken parası olmayanların basit sağlık sorunları bile aylarca çözülüyor. Bugün Türkiye’de yıllık hekime başvuru sayısı 1 milyarı aştı, kişi başına 12’yi geçti. Avrupa ortalamasının iki katı doktora başvuru var. Tek başına bu bile bizim gibi genç nüfuslu bir ülkede sağlığın kötü yönetildiğini gösteriyor.

Halkın sağlık hakkı zarar görüyor. Sağlık göstergelerimiz kötüye gidiyor. Türkiye’de doğan bir bebek Avrupa’da benzer gelişmişliğe sahip ülkelerde doğan bir bebekten 3-4 yıl daha kısa yaşıyor. Önlenebilir ölümler OECD ülke ortalamasının üzerinde.

HEKİMLER TÜKENİYOR

Bu sistem halkın sağlığını bozmakla kalmıyor hekimleri ve sağlık çalışanlarını da tüketiyor.

Bugün hekimler:

Aşırı iş yükü altında, güvencesiz koşullarda, şiddet tehdidi altında, gelecek kaygısıyla çalışıyor.

Genç hekimler ülkeyi terk etmeyi düşünüyor. Deneyimli hekimler emekli maaşlarıyla geçinemediğinden olamıyor. Yoğun ve uzun çalışma sürelerine rağmen ne kendilerine ne hastalarına fayda sağlayamadığını gören hekimler tükenmişlik yaşıyor, mesleğinden soğuyor.

Ama biz biliyoruz ki sorun hekimlerde değil. Sorun sağlık sisteminin kendisindedir.

Biz hekimler Hipokrat’tan bu yana binlerce yıldır aynı etik değerlerin mirasçılarıyız.

Hekimlik:

insan yaşamını her şeyin üstünde tutmaktır, hastanın yararını öncelemektir, bilimden ve akıldan sapmamaktır, insan onuruna saygı göstermektir. Toplum için çalışmak bunun için mesleğini en iyi şekilde yapmaktır. Ama bugün uygulanan sağlık politikaları bu iyi hekimlik değerlerini aşındırıyor.

Sistem bizleri performans baskısı altında çalışmaya zorluyor. Performansı da yaptığımız işin değeriyle değil sayısıyla ölçüyor. Bugün bir hastaya ne kadar zaman ayrılması gerektiğine hekim değil MHRS karar veriyor. Hekimin bilgisi, iradesi yok sayılıyor, mesleki bağımsızlığımız elimizden alınıyor.

Biz buna razı değiliz. Çünkü biliyoruz:

Biz biliyoruz ki iyi hekimlik yapılamayan bir sistem iyi bir sağlık sistemi değildir. Ama biz sadece eleştirmiyoruz. Biz sadece sorunları söylemiyoruz. Biz çözümler de sunuyoruz.

Bugün: Hastalar randevu bulamıyor, muayene süreleri birkaç dakikaya sıkıştırılıyor, sağlık çalışanları aşırı iş yükü altında eziliyor, hastalarla hekimler karşı karşıya getiriliyor sağlıkta şiddet sıradanlaşıyor, cepten harcamalar artıyor, parası olan hızla ve nitelikli sağlık hizmetine ulaşırken parası olmayanların basit sağlık sorunları bile aylarca çözülüyor. Bugün Türkiye’de yıllık hekime başvuru sayısı 1 milyarı aştı, kişi başına 12’yi geçti. Avrupa ortalamasının iki katı doktora başvuru var. Tek başına bu bile bizim gibi genç nüfuslu bir ülkede sağlığın kötü yönetildiğini gösteriyor.

Halkın sağlık hakkı zarar görüyor. Sağlık göstergelerimiz kötüye gidiyor. Türkiye’de doğan bir bebek Avrupa’da benzer gelişmişliğe sahip ülkelerde doğan bir bebekten 3-4 yıl daha kısa yaşıyor. Önlenebilir ölümler OECD ülke ortalamasının üzerinde.

HEKİMLER TÜKENİYOR

Bu sistem halkın sağlığını bozmakla kalmıyor hekimleri ve sağlık çalışanlarını da tüketiyor.

Bugün hekimler:

Aşırı iş yükü altında, güvencesiz koşullarda, şiddet tehdidi altında, gelecek kaygısıyla çalışıyor.

Genç hekimler ülkeyi terk etmeyi düşünüyor. Deneyimli hekimler emekli maaşlarıyla geçinemediğinden olamıyor. Yoğun ve uzun çalışma sürelerine rağmen ne kendilerine ne hastalarına fayda sağlayamadığını gören hekimler tükenmişlik yaşıyor, mesleğinden soğuyor.

Ama biz biliyoruz ki sorun hekimlerde değil. Sorun sağlık sisteminin kendisindedir.

Biz hekimler Hipokrat’tan bu yana binlerce yıldır aynı etik değerlerin mirasçılarıyız.

Hekimlik:

insan yaşamını her şeyin üstünde tutmaktır, hastanın yararını öncelemektir, bilimden ve akıldan sapmamaktır, insan onuruna saygı göstermektir. Toplum için çalışmak bunun için mesleğini en iyi şekilde yapmaktır. Ama bugün uygulanan sağlık politikaları bu iyi hekimlik değerlerini aşındırıyor.

Sistem bizleri performans baskısı altında çalışmaya zorluyor. Performansı da yaptığımız işin değeriyle değil sayısıyla ölçüyor. Bugün bir hastaya ne kadar zaman ayrılması gerektiğine hekim değil MHRS karar veriyor. Hekimin bilgisi, iradesi yok sayılıyor, mesleki bağımsızlığımız elimizden alınıyor.

Biz buna razı değiliz. Çünkü biliyoruz:

Biz biliyoruz ki iyi hekimlik yapılamayan bir sistem iyi bir sağlık sistemi değildir. Ama biz sadece eleştirmiyoruz. Biz sadece sorunları söylemiyoruz. Biz çözümler de sunuyoruz.

Başka bir sağlık sistemi mümkündür.

Bu ülkenin bunu sağlayacak yeterli bilgi birikimi vardır. Bu ülkenin yetişmiş ve pandemide gördüğümüz gibi fedakarca çalışan insan gücü, hekimleri, hemşireleri, dış hekimleri sağlık emekçileri vardır. Bu ülkenin kaynakları da vardır.

Yeter ki sağlık sistemi piyasa için değil insan için kurulmuş olsun.

Sağlık hizmeti bir ticari sektör değil kamusal bir hak olarak bu ülkede yaşayan herkese eşit, ücretsiz, ulaşılabilir, anadilinde ve nitelikli olarak verilebilsin.

Hekimler ve sağlık çalışanları mesleki bağımsızlıklarını koruyabilsin, gelecek kaygısı olmadan, şiddet korkusu yaşamadan çalışabilsin. Tek kaygımız hastalarımızın sağlığı olsun.

Bunun için yapılması gerekenler bellidir.

Böyle bir sağlık sistemi için:

1. Sağlıkta özelleştirmeye son verilmelidir.
2. SGK'nın özel hastanelerden hizmet alımı durdurulmalıdır.
3. Sağlık için ayrılan kamusal kaynaklar kamu sağlık sistemi için kullanılmalıdır.
4. Birinci basamak sağlık hizmetleri kamu binalarında hem sayıca hem nitelik açısından güçlendirilmelidir. Sevk zinciri kurulmalıdır.
5. Hekim ücretleri performansla göre değil emekliliğe yansıyan tek maaş üzerinden düzenlenmelidir. İnsan onuru ve değeri ile bağdaşacak düzeyde olmalıdır.
6. Hekimlerin hastalarına yeterli süre ayırabileceği çalışma koşulları sağlanmalıdır.
7. Hekimlerin serbest çalışma, kendi emeğinin değerini kendisinin belirlemesi önündeki tüm engeller kaldırılmalıdır.
8. Sağlık sisteminin yönetiminde sağlık çalışanlarının ve toplumun söz hakkı olmalıdır.
9. Geleceğin hekimlerini yetiştiren kurumların alt yapı ve öğretim üyesi eksikleri giderilmeli, tıp eğitiminde de sayı değil nitelik öne çıkarılmalıdır.
10. Sağlıkta şiddeti engellemek üzere bütünlüklü bir program hayata geçirilmeli, öncelikle mecliste bekleyen sağlıkta şiddet yasa tasarısı önerimiz bir an önce gündeme alınmalıdır.

Bu mücadele sadece hekimlerin mücadelesi değildir. Bu talepler sadece hekimler, sağlık emekçileri için değildir. Hekimlerin, sağlık emekçilerinin etik ilkeler ve bilimin gerekleri doğrultusunda güvenle sağlık hizmeti sunabildiği bir toplumda insanlarımız sağlıklı ve mutlu olabilir.

Bugün Ankara'dan bir kez daha söylüyoruz:

Savaş bir halk sağlığı sorunudur.

Yakın coğrafyamızda ve dünyada yaşanan savaşlar milyonlarca insanın yaşamını, sağlığını ve geleceğini tehdit etmektedir. Savaş; yıkım, göç, yoksulluk ve derin bir toplumsal sağlık krizine yol açar.

Savaşın olduğu yerde sağlık olmaz. Tam bir iyilik hâli için barış ve demokrasi temel bir gerekliliktir. Toplumsal tam iyilik hali için çatışmaların durdurulması, savaşı ve militarizme değil sağlığa ayrılan bütçenin artırılması zorunludur.

Biz,

adaletin hakim olduđu,

laik,

demokratik,

barış içinde bir ÷lkede,

mesleđimizin ve emeđimizin deđerinin bilindiđi bir sağlık sistemi istiyoruz.

Hekimlerin tükenmediđi,

sağlık çalışanlarının güvende olduğu,

halkın eşit ve nitelikli sağlık hizmetine ulaşabildiği

başka bir Türkiye mümkündür.

Yaşasın hekimlik onuru.

Yaşasın iyi hekimlik değerleri.

Yaşasın halkın sağlık hakkı.

**İSTANBUL
TABİP ODASI**

www.istabip.org.tr

istabip

istabip

istanbultabipodasi

istanbultabipodasi